

Warszawa, 18 lipca 2001 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

35190

RPO/366881/01/X/TS

Pan
Marek Biernacki
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

Napływają do mnie sygnały, iż nowe przepisy określające tryb postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych nie uwzględniają specyficznej sytuacji osób bezdomnych przebywających w schroniskach dla bezdomnych i noclegowniach. Osoby te zazwyczaj nie posiadają zameldowania na pobyt stały, a ich ostatnie miejsce pobytu stałego - przesłanka według której ustala się właściwość miejscową organu wydającego dowód osobisty - niejednokrotnie oddalone jest o dziesiątki kilometrów od siedziby instytucji, w której znalazły schronienie. W dotychczasowym stanie prawnym osoby ubiegające się o wydanie dowodu osobistego mogły składać wnioski w tej sprawie przez pełnomocnika (w imieniu osób bezdomnych wnioski takie składali pracownicy schronisk dla bezdomnych), a także za pośrednictwem urzędu gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu czasowego. Przepisy obowiązującego od 1 stycznia bieżącego roku rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2000 r w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich wymiany, zwrotu lub utraty (Dz. U. Nr112, poza 1182), wymagają jednak osobistego stawiennictwa osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego. W przypadku większości osób przebywających w schroniskach dla bezdomnych, które nie posiadają dokumentów tożsamości, oznacza to konieczność odbycia podróży do miejscowości, w których mieli ostatnio miejsca pobytu stałego, co w sytuacji gdy osoby te nie dysponują żadnymi środkami finansowymi, a nierzadko także są przewlekłe chore lub niepełnosprawne, sprawia im ogromną trudność, a czasami jest wręcz niemożliwe do wykonania.

Innym czynnikiem, który stwarza osobom bezdomnym duże utrudnienie w uzyskaniu dowodu osobistego jest stosunkowo wysoka opłata za wydanie tego

dokumentu. Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2000 r. w sprawie opłaty za wydanie dowodu osobistego (Dz.U. Nr 105, poz. 1110), z opłaty tej zwolnieni zostali m. in. mieszkańcy domów opieki społecznej oraz osoby korzystające z pomocy społecznej w formie zasiłków stałych. Zwolnieniem, o którym wyżej mowa nie objęto jednak osób przebywających w schroniskach dla bezdomnych oraz noclegowniach.

Mając powyższe na uwadze, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o podjęcie - w ramach posiadanych kompetencji - stosownych działań zmierzających do zmiany powołanych wyżej rozporządzeń, tak by ich postanowienia uwzględniały szczególną sytuację w jakiej znajdują się osoby bezdomne.

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll